

4. Мировська А.В. Концептуальні положення використання спеціальних знань при розслідуванні фальшивомонетництва. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2014. № 2. С. 15–19.

Сокиран Федір Михайлович,
професор кафедри криміналістики
та судової медицини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ВИДИ ТА ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Загальновідомо, що успішна боротьба зі злочинністю неможлива без тісної взаємодії слідчих, оперативно-розшукових та експертно-криміналістичних підрозділів. Така взаємодія зумовлена тією обставиною, що як слідчий, так і оперативно-розшукові органи і експертно-криміналістичні підрозділи, володіють специфічними, тільки їм властивими засобами і методами розкриття злочинів. Тому вельми важливо, щоб такі засоби й методи використовувалися не розрізнено, а комплексно.

Дослідження практики взаємодії правоохоронних органів здійснюється в криміналістиці за різними напрямками. При розробці видів та форм взаємодії необхідно враховувати особливості різних злочинів, у тому числі тих, що вчиняються організованими групами.

На практиці склалися та застосовуються певні види взаємодії правоохоронних, контролюючих та інших державних органів у боротьбі зі злочинністю.

Найбільш загальним видом взаємодії є координація діяльності правоохоронних органів. Цей вид взаємодії має широкий характер та спрямований на узгодження у вирішенні загальних питань боротьби зі злочинністю, в тому числі розробки стратегії, тактики та практичних рекомендацій по боротьбі зі злочинністю, а також її профілактики. Форми взаємодії в цьому випадку специфічні та мають в основному організаційний характер. До них належить: міжвідомчі оперативні наради, обмін інформацією, розробка спільних доповідей про стан злочинності основні напрямки та результати боротьби з нею.

Взаємодія слідчого та оперативних підрозділів у процесі розкриття та розслідування злочинів є найбільш поширеним і важливим видом взаємодії, необхідною умовою успіху в розкритті злочинів. Форми взаємодії слідчого, органу дізнання та оперативно-розшукових органів поділяються на нормативно-правові, що впливають із положень Кримінального процесуального кодексу України, законів, які регулюють діяльність органів Національної поліції України, Служби безпеки України, прокуратури, інших правоохоронних органів, та організаційно-тактичні.

Перша форма взаємодії стосується питань:

передачі слідчому матеріалів про виявлені шляхом оперативно-розшукових заходів ознаки злочину для вирішення питання про відкриття кримінального провадження;

проведення слідчим слідчих (розшукових) дій одночасно зі здійсненням органом дізнання узгоджених оперативних заходів;

проведення оперативно-розшукових заходів по кримінальному провадженню, в якій не встановлена особа, яка вчинила злочин, після передачі цих матеріалів слідчому;

виконання доручень слідчого щодо проведення розшукових дій;

здійснення заходів щодо встановлення особи, яка підлягає притягненню як обвинувачений після припинення досудового слідства;

отримання інформації та документів про операції, рахунки, внески, внутрішні та зовнішні економічні угоди фізичних і юридичних осіб;

Особливе значення має взаємодія правоохоронних та контролюючих органів при розслідуванні кримінальних правопорушень, що вчиняються організованими злочинними групами. В цих випадках здійснюється один з найважливіших видів взаємодії, який полягає в обміні оперативною інформацією між спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю органів Національної поліції та Службою безпеки України.

Друга форма взаємодії стосується питань:

спільної розробки версій і узгодженого планування слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;

організації слідчо-оперативних груп, до складу яких входять слідчі та оперативні працівники. Дана форма взаємодії отримала поширення як одна з найбільш ефективних, особливо, коли йдеться про розслідування складних тяжких злочинів, вчинених організованою групою, багатоепізодної злочинної діяльності.

Поряд з такими нормативно-правовими формами взаємодії як виконання органом дізнання доручень слідчого щодо проведення слідчих (розшукових) дій, сприяння слідчому при проведенні окремих слідчих (розшукових) дій, передача відповідним спеціальним підрозділам оперативної інформації, документів та інших матеріалів, пов'язаних з організованою злочинністю, слід виділити організаційно-тактичні форми взаємодії, а саме: спільний виїзд слідчого та працівників органів дізнання на місце події, проведення слідчими та працівниками органів дізнання криміналістичних операцій, спільні виїзди слідчих та працівників органів дізнання в інші міста, райони для виконання комплексу слідчих (розшукових) дій, оперативно-розшукових та інших заходів. Розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними угрупованнями, може викликати також необхідність виїздів до зарубіжних держав.

Отже, ефективність боротьби зі злочинністю безпосереднім чином взаємопов'язана з рівнем взаємодії слідчих, оперативно-розшукових, експертно-криміналістичних та інших підрозділів правоохоронних органів нашої держави. Його успіх полягає в спільній або узгодженій по місцю, часу і способам діяльності вище вказаних суб'єктів.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012р. № 4651-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

2. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Затверджена Наказом МВС від 07.07.2017р. № 545. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.

3. Бондаренко А.А. Зміст і форми взаємодії слідчого та оперативно-розшукових підрозділів. Науковий вісник НАВСУ. 2003. №2. С.245–252.

4. Лящ А.О. Проблеми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами ОВС у сучасних умовах. Матеріали НПК. К.: НАВСУ, 2000. С. 126–131.

Сом Карина Сергіївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 3 Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: ***Лісогор В.Г.***, доцент
кафедри криміналістики та судової
медицини НАВС, кандидат юридичних
наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ

Як показує статистика, більшість небезпечних кримінальних правопорушень, зокрема розбої, умисні вбивства, вчиняються за допомогою зброї чи інших предметів, які застосовуються як зброя. Особливу небезпеку становлять саме кримінальні правопорушення, під час яких використовують холодну зброю, адже вона є найбільш доступною для широкого кола осіб, поширеною та зручною для носіння й раптового застосування. Тобто звичайний кухонний ніж може бути знаряддям для вчинення кримінального правопорушення, однак не всі ножі є холодною зброєю. Тому для встановлення належності холодної зброї проводиться відповідна експертиза.

Насамперед, необхідно з'ясувати, що вважається холодною зброєю.